

NSP/2015/007

ZAPISNIK 3. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 24. 4. 2015, od 10:00 do 12:35

Lokacija seje: Banka Slovenije

Prisotni člani: Darko Bohnec (predsednik Nacionalnega sveta za plačila), Simon Anko (namestnik predsednika Nacionalnega sveta za plačila) (oba Banka Slovenije), Boris Bjelica (Banka Koper d. d.), Miran Vičič (Bankart d. o. o.), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Andrej Rojc (Intesa San Paolo Card d. o. o.), Boštjan Fabjančič (MasterCard Europe sprl), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Vlasta Brečko (Nova KBM d. d.), Irena Dolinar (Nova Ljubljanska banka d. d.), Ivan Mohar (Slovensko zavarovalno združenje), Nevenka Šubelj (Trgovinska zbornica Slovenije), Darko Muženič (Urad RS za preprečevanje pranja denarja), Boštjan Krisper (Zveza potrošnikov Slovenije)

Prisotni namestniki članov: Peter Grum (Finančna uprava RS), Davor Lekić (Javna agencija RS za varstvo konkurence), Darinka Arh Pilih (Uprava RS za javna plačila), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije)

Ostali prisotni: Marjan Širaj (Agencija RS za javnopravne evidence in storitve), Marjeta Stanovnik, Peter Antičević (oba predstavnika delovnih teles pri Združenju bank Slovenije), Aljoša Šega, Maruša Plavec, Andreja Birsa, Jure Šupek (vsi Banka Slovenije)

Odsotni: Milena Fajs (E-Funds International Limited), Matija Mrzel (Ministrstvo za notranje zadeve), Sabina Koleša (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo)

Predlog dnevnega reda:

1. Otvoritev in sprejetje dnevnega reda 3. seje Nacionalnega sveta za plačila
2. Uvedba nove optično čitljive kode na obrazec UPN
3. E-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA
4. Izkušnje z e-računi
5. Priporočila Odbora za plačila malih vrednosti v eurih (ERP) v zvezi s prepovedjo diskriminacije IBAN
6. Letno poročilo o delu Nacionalnega sveta za plačila
7. Razno

NSP/2015/007

Ad 1)

Otvoritev in sprejetje dnevnega reda 3. seje Nacionalnega sveta za plačila

D. Bohnec je pozdravil prisotne na seji Nacionalnega sveta za plačila (v nadaljevanju NSP) in jih pozval k potrditvi dnevnega reda seje. Nato je povedal, da je bil zapisnik druge seje NSP v pisnem postopku usklajen in potrjen s strani prisotnih na seji ter v skladu s Poslovnikom NSP objavljen na javnih spletnih straneh Banke Slovenije. A. Šega je povzel sklepe in druge zaključke iz zapisnika druge seje, ki so bili vsi realizirani.

Sklep: Udeleženci so soglasno potrdili predlog dnevnega reda tretje seje NSP.

Ad 2)

Uvedba nove optično čitljive kode na obrazec UPN

Tematiko je predstavil P. Antičevič, predstavnik delovne skupine za UPN, delujoče v okviru Združenja bank Slovenije (v nadaljevanju ZBS).

Tematika je bila obravnavana že na drugi seji NSP, prav tako je bila predmet razprave na Forumu NSP.

Po končani predstavitvi je D. Bohnec odprl razpravo in začel z vprašanjem, ali je bila narejena kakšna analiza, ki je raziskovala, koliko težav je bilo zaradi obstoječega, nepopolnega zajema podatkov v optično čitljivi (OCR) vrstici na obrazcu UPN. P. Antičevič je odgovoril, da sicer posebna analiza na to temo ni bila izvedena, so pa vedno vse težave sporočene delovni skupini za UPN, delujoči v okviru ZBS. Tako so bili člani omenjene delovne skupine do sedaj obveščeni le o dveh težavah, in sicer je bila zabeležena težava, ko so izdajatelji obrazcev UPN tiskali na hrbtno stran obrazca, v drugem primeru pa izdajatelj obrazcev UPN ni dal v pregled pooblaščenemu podjetju. Obstajajo namreč postopki tiskanja obrazca UPN in izdajanja obrazca UPN z vrstico OCR, ki morajo biti v skladu s tehničnim standardom plačilnega naloga UPN. P. Antičevič je nato omenil, da se včasih pojavijo tehnične težave z OCR čitalniki (oz. skenerji), do česar pa lahko pride kadar koli. V nadaljevanju je poudaril, da je ključna pomanjkljivost obstoječe rešitve ta, da optično čitljiva (OCR) vrstica na obrazcu UPN ne vsebuje vseh sestavin plačilnega naloga. Dodal je, da je bila v okviru ZBS 23. 4. 2015 sprejeta odločitev o izvedbi tehnične analize uvedbe nove kode, in da lahko v primeru interesa naknadno seznanijo člane NSP z izsledki te analize. Še vedno je sicer ambicija, da se nova koda uvede do junija 2016.

B. Krisper se je zahvalil za predstavitev in povedal, da v Zvezi potrošnikov Slovenije podpirajo vse aktivnosti bank, ki so usmerjene v povečanje učinkovitosti plačilnih instrumentov in obenem pripevajo k zmanjšanju stroškov, kar se lahko odraža v obliki ugodnejših cen plačilnih storitev na bančnem okencu za potrošnike. Kot najpomembnejši izziv je izpostavil način izvedbe uvedbe nove optično čitljive kode, predvsem z vidika upoštevanja tveganja, da bi nova koda lahko pripeljala do manjše kontrole plačnika nad vsebino podatkov o plačilu. Obenem pa je poudaril, da določen del populacije ni

visoko tehnično pismen, zato pričakuje, da banke ne bodo izključevale obstoječih storitev iz svojih ponudb (npr. možnost plačevanja na okencu). Nato je vprašal, ali bo tehnična analiza, ki jo bo pridobilo ZBS, vključevala testiranje na tipičnih skupinah uporabnikov – plačnikov. P. Antičević je odgovoril, da ni predvideno testiranje na tipičnih skupinah uporabnikov, saj stremijo k temu, da so že predhodno v ozadju s strani bank, izdajateljev in ostalih deležnikov narejene vse potrebne aktivnosti, da potrošniki dobijo takšen obrazec, ki ga je mogoče plačati brez težav bodisi na bančnem okencu bodisi preko elektronske banke.

B. Bjelica je povedal, da je v Sloveniji opravljenih elektronsko več kot 90 odstotkov vseh plačilnih transakcij v segmentu fizičnih oseb in več kot 99 odstotkov vseh plačilnih transakcij v segmentu pravnih oseb. Zato ne bo potrebno opravljati testov na tipičnih skupinah uporabnikov, temveč bodo testi opravljeni na strani ponudnikov plačilnih storitev in na strani izdajateljev obrazcev UPN. Poudaril je tudi, da bi zaradi možnosti prikaza vseh podatkov, ki so pomembni za izvedbo transakcije, lahko podjetja v prihodnje uporabljala novo optično čitljivo kodo tudi na fakturah, ki jih izdajajo svojim strankam, in ne le na obrazcih UPN. Izdajatelj fakture oz. UPN, ki bo vsebovala optično čitljivo kodo, bo tudi skupaj s plačilom prejel vse podatke, ki jih je v kodo zapisal. Ker bo nova optično čitljivo koda vsebovala vse podatke z obrazca UPN, je B. Bjelica poudaril, da je v prihodnje moč pričakovati, da obrazec UPN ne bo več potreben, saj bo zadostovala že izdana faktura, opremljena z omenjeno kodo. V povezavi s prihodnostjo oz. novostmi s področja plačevanja, je B. Bjelica omenil primere kot so takojšnja plačila (angl. instant payments) in t. i. tretje ponudnike storitev (angl. third party service providers), kjer plačevanje poteka izključno elektronsko. Nova optično čitljivo koda pa bo pripomogla k še kvalitetnejšemu zajemu podatkov z obrazca UPN. Tudi D. Bohnec se je strinjal z ugotovitvijo, da se na trgu pojavljajo novi načini plačevanja (mobilno plačevanje itd.), ki jih ne smemo zanemariti.

I. Mohar je povedal, da so imeli na Slovenskem zavarovalnem združenju posebno predstavitev s strani predstavnikov ZBS na temo uvedbe nove optično čitljive kode na obrazec UPN. Tako so se lahko s tematiko podrobno seznanili in zato tudi podpirajo predlog uvedbe nove optično čitljive kode na obrazcu UPN – zaradi vseh prednosti, ki jih le-ta vsebuje. Izpostavil je, da v zavarovalništvu v letu 2016 pričakujejo precejšnje obremenitve, predvsem v zalednih informacijskih sistemih, vezane na projekt Solventnost II, zato bi priporočali oz. bi želeli paralelen način uvedbe nove optično čitljive kode oz. način, ki podpira uvedbo optično čitljive kode in sočasno uporabo vrstice OCR.

S. Anko je poudaril, da plačniki na bančnih okencih ne bodo opazili razlik po uvedbi nove optično čitljive kode na obrazec UPN, temveč bodo opazne razlike pri poslovanju z elektronsko banko. Danes namreč plačniki ročno vnašajo podatke z obrazca UPN v elektronsko banko, uvedba dvodimenzionalne črtne kode pa bo omogočala avtomatski zajem podatkov z UPN obrazca tudi potrošnikom samim (npr. s pametnim telefonom) in s tem sodobnejši način plačevanja. Nadaljeval je P. Antičević, ki je povedal, da je že na prejšnji seji NSP poudaril, da si vsi želimo čim manj papirnega poslovanja in čim več elektronskega poslovanja. Elektronsko poslovanje (primer so tudi direktne obremenitve) je namreč hitrejše in učinkovitejše ter zmanjšuje možnosti za napake pri vnosu podatkov.

NSP/2015/007

V razpravo se je vključil še B. Tomažič, ki je prisotnim ponudil možnost, da se s predstavniki ZBS dogovorijo za predstavitev obravnavane tematike, po vzoru predstavitve, ki so jo izvedli za Slovensko zavarovalno združenje. D. Bohnec je pozdravil to pobudo in poudaril, da je ravno to tudi cilj delovanja NSP – združiti in povezati deležnike NSP, z namenom spodbujanja in oblikovanja rešitev glede tematik, povezanih s plačevanjem. Odzvala se je N. Šubelj, ki bo preko Trgovinske zbornice Slovenije poskušala organizirati tovrsten sestanek s predstavniki ZBS za svoje člane. Nato je zastavila vprašanje, ali bo po uvedbi nove kode na obrazec UPN potreben nov čitalnik oz. ali so obstoječi čitalniki zmožni prebrati novo kodo. P. Antičević je dejal, da bo odgovor na to vprašanje dala tehnična analiza. B. Bjelica je k omenjenemu dodal, da je prednost uvedbe nove optično čitljive kode tudi to, da je rešitev najcenejša in nezahtevna s tehnološkega vidika. Na spletu je npr. na voljo večje število brezplačnih aplikacij za branje QR kode.

D. Bohnec se je zahvalil vsem prisotnim za podane informacije in sodelovanje v razpravi ter predlagal naslednji sklep, ki je bil sprejet.

Sklep: Nacionalni svet za plačila se je seznanil s tematiko in skozi razpravo podprl nadaljnji razvoj rešitve glede uvedbe nove optično čitljive kode na obrazec UPN.

Ad 3)

E-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA

Tematiko je predstavila M. Stanovnik, predstavnica delovne skupine za direktne obremenitve SEPA, delujoče v okviru ZBS.

Tematika je bila obravnavana že na drugi seji NSP, prav tako je bila v tednih pred sejo NSP uvrščena v obravnavo na Forumu NSP.

Po končani predstavitvi je D. Bohnec prisotne na seji NSP povabil k razpravi in povedal, da sam vidi številne prednosti, ki jih prinaša centraliziran način izdajanja elektronskih soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA. V nadaljevanju je poudaril, da je težko pridobiti odziv trga glede predstavljene rešitve, saj ta trenutno še ni dovolj enovito opredeljena. Zato je v prvi fazi potrebno rešitev natančno opredeliti, nato to rešitev verificirati z ostalimi deležniki, šele potem pa sledi faza izvedbe projekta, kjer se preveri, ali je dosežena kritična masa uporabnikov – prejemnikov plačil. Poudaril je, da se posameznih faz pri razvoju katere koli rešitve ne sme preskočiti.

V razpravo se je vključil D. Lekić, ki je izpostavil, da sodelovanje Javne agencije RS za varstvo konkurence na sejah NSP, kjer se obravnavajo določeni predlogi, ne more pomeniti, da se je agencija opredelila do teh rešitev v smislu svojih pristojnosti, ter da morajo snovalci rešitev upoštevati tudi konkurenčnopravne vidike (npr. vpliv rešitev na tretje ponudnike storitev). Odzval se je D. Bohnec, ki je povedal, da NSP ne sprejema formalnih odločitev in zato ni uradno odločitveno telo, vendar pa

NSP/2015/007

lahko oblikovana stališča znotraj NSP služijo vsem deležnikom kot podlaga za nadaljnje delo. D. Bohnec je še dodal, da je NSP v svoji osnovi strateško in posvetovalno telo.

Nadaljeval je B. Bjelica, ki je izpostavil ozadje uvedbe direktnih obremenitev SEPA s strani poslovnih bank. Povedal je, da so slovenske banke že pred leti ponujale direktne obremenitve, vendar je prišlo do sprememb na ravni EU, pri katerih je prevladal t. i. nemški sistem, za katerega je značilno, da se soglasja hranijo pri prejemnikih plačil. V drugem sistemu, t. i. mediteranskem sistemu, ki je bil dolgo časa veljaven tudi v Sloveniji, pa so se soglasja hranila pri ponudnikih plačilnih storitev plačnikov. B. Bjelica je poudaril, da se danes soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA hranijo pri prejemnikih plačil, kar je tudi v skladu z določili predpisov EU, omenjena zahteva pa je pri prilagoditvah povzročila nekaj težav v slovenskih bankah. Omenil je tudi priporočila Odbora za plačila malih vrednosti v eurih (ERP), ki govorijo o tem, da morajo prejemniki plačil uporabljati rešitve, ki zagotavljajo močno avtentikacijo plačnikov, in s tem zmanjševati tveganja izvrševanja neodobrenih direktnih obremenitev SEPA (povračila). Zato bodo tudi v okviru aktivnosti na ZBS povabili največje izdajatelje direktnih obremenitev v Sloveniji na skupen posvet, kjer jim bodo predstavili delovanje sistema e-soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA, s ciljem, da bo sistem zaživel oz. da se preveri potrebe in interes za vzpostavitev zadevnih rešitev pri prejemnikih plačil. Brez interesa oz. namere izdajateljev za uporabo e-soglasij banke ne bodo šle v realizacijo rešitve, saj jo morajo na daljši rok na nek način amortizirati prek nadomestil. Mnenje I. Moharja je bilo, da je pri obravnavi tematike izjemnega pomena sodelovanje med deležniki NSP in predstavniki ZBS. Povedal je, da so imeli na SZZ nekaj odprtih vprašanj (npr. glede shranjevanja e-soglasij), ki pa so jih razrešili tudi skozi razpravo s predstavniki ZBS. Omenil je tudi vidik stroškov in koristi ter poudaril, da imajo člani SZZ interes za vzpostavitev sistema za e-soglasja pri direktnih obremenitvah SEPA, vendar pa upajo, da stroški, povezani z izvajanjem elektronskih soglasij, ne bodo bistveno preseglili sedanjih stroškov upravljanja s soglasji.

Nadaljevala je M. Stanovnik, ki je pojasnila, da se obravnavana tematika nahaja v bistveno drugačni fazi kot tematika uvedbe optično čitljive kode na obrazec UPN. So namreč v fazi, kjer se najprej želi preveriti interes trga za vzpostavitev sistema za e-soglasja, šele nato bo sledila izvedbena faza. S slednjim se je strinjal tudi D. Bohnec in poudaril, da bi bilo potrebno vsaj okvirno predstaviti, kako deluje sistem sedaj in kakšne bodo predvidene spremembe v novem sistemu. Zato je resnično potrebno pripraviti celovito in podrobno predstavitev za relevantne deležnike (predvsem prejemnike plačil). N. Šubelj je zanimalo, kdaj bi se takšna predstavitev rešitve lahko izvedla za predstavnike Trgovinske zbornice Slovenije. Odgovoril je B. Bjelica, ki je povedal, da morajo rešitev nekoliko bolj procesno opredeliti, nato pa bodo pripravljene na predstavitve za ostale deležnike NSP.

V razpravo se je vključil B. Fabjančič in izrazil svoje mnenje glede trenutnega dogajanja na trgu plačilnih storitev. Povedal je, da bo po njegovem mnenju poslovni model za plačilne naloge v prihodnje pod velikim pritiskom, saj so plačilne transakcije precej elastične storitve. Sistemi, ki jih v Evropi in svetu ponujajo tretji ponudniki storitev, omogočajo združevanje računov in plačila z različnimi plačilnimi mehanizmi (osebni račun, plačilne kartice in drugo...) ter so tako bolj učinkoviti in uporabnikom plačilnih storitev prinašajo večjo dodano vrednost. Tako veliko ponudnikov plačilnih

NSP/2015/007

storitev vključuje plačilne kartice kot način plačila, saj povečujejo kupno moč potrošnikov, hkrati pa imajo izdajatelji plačilnih kartic zagotovljeno direktno komunikacijo z uporabniki plačilnih kartic. Kot glavno prednost je B. Fabjančič izpostavil, da se lahko tretji ponudniki storitev pogodbeno (za ustrezno provizijo) dogovorijo z izdajatelji računov, da kreiranje in distribucijo e-računov (enkratnih ali periodičnih) izvajajo prek njih. Tako lahko tretji ponudniki storitev nudijo dostopnejše (ugodnejše) plačilo za prejemnike računov. V takšni konstelaciji vsak od deležnikov uresniči določeno korist, ki se v vseh primerih kaže v prihranku. Plačilna transakcija/poslovni model pa je s tem identičen plačilu/nakup na terminalu POS (ta je za kupca v veliki večini kot storitev brezplačen).

D. Bohnec je k omenjenemu dodal, da je za bančno okolje pomembno, da so trendi razvoja identificirani, in da je trende potrebno konstantno spremljati. Nato je predlagal naslednji sklep, ki so ga prisotni potrdili.

Sklep: Nacionalni svet za plačila se je seznanil z razvojem na področju e-soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA. Predstavniki Združenja bank Slovenije nadaljujejo z delom, tako z vidika oblikovanja rešitve oz. modela za uporabo e-soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA kot tudi komunikacije z deležniki.

Ad 4)

Izkušnje z e-računi

Tematiko je predstavila D. Arh Pilih iz Uprave RS za javna plačila.

V povezavi s predstavitvijo je D. Bohnec izpostavil pomen ambicioznosti, proaktivnega premagovanja težav in sodelovanja različnih deležnikov pri uvajanju novih rešitev, katerih namen je izboljšati stanje na področju plačilnih storitev. Kot primer je podal uvajanje posebne položnice v plačilni promet konec 90-ih let, ko je bilo za uspeh ključno sodelovanje in ustrezen dialog med različni deležniki. Nato je pozval prisotne k razpravi.

Odzval se je B. Bjelica, kot vodja delovne skupine za E-račun pri ZBS, in povedal, da je bilo sodelovanje s predstavniki UJP v preteklih letih dobro, in pozdravil odločitev države za elektronsko poslovanje. Obenem je poudaril, da ne smemo zaspati na lovorikah, saj je veliko držav (npr. Čile, Argentina) v svojih tehnoloških rešitvah glede e-računov pred nami. Zato se bodo v okviru omenjene delovne skupine še naprej trudili, da bi se čim več izdajateljev e-računov vključilo v sistem E-račun (infrastrukturo za sistem e-račun je vzpostavil Bankart d. o. o.). Vsekakor pa je za vključitev v sistem E-račun potrebno izpolnjevati določene pogoje in predložiti ustrezno dokumentacijo, kar omogoča tudi novim udeležencem enakovreden položaj z obstoječimi udeleženci omenjenega sistema. B. Bjelica je poudaril, da je sistem E-račun zelo pomembna storitev in jo je potrebno v prihodnosti še nadgraditi in širiti, kljub temu pa je potrebno zagotoviti, da se z odpiranjem in širjenjem sistema E-račun ne ogrozi stabilnosti celotnega sistema. Sistem E-račun se v tehničnem smislu lahko razvije tudi za izmenjavo drugih tipov e-dokumentov, kar pa mora biti poslovno ločeno od obstoječih storitev sistema za e-

račune. B. Bjelica je poudaril, da je obstoječi sistem tehnično dobro zasnovan, saj bi teoretično omogočal plačilo ne samo na datum valute, temveč tudi na določeno uro. V nadaljevanju je poudaril, da bo na evropskem nivoju težko prišlo do poenotenja standardov za izmenjavo e-računov, saj je trenutno v uporabi več kot 400 različnih standardov. Podobna situacija je v EU sicer obstajala za kreditna plačila in direktne obremenitve, dokler ni prišlo do zakonske ureditve (uveljavitve Uredbe 260/2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009). Ob koncu je podal informacijo, kako poteka izmenjava e-računov na Finskem, kjer mora biti kopija vsakega izdanega e-računa poslana sočasno plačniku in davčnemu uradu, kar prispeva tudi k omejevanju sive ekonomije. Odzvala se je D. Arh Pilih, ki je dodala, da je z elektronskim izdajanjem računom zagotovljen večji nadzor in preglednost, kdaj je bil račun izdan in kdaj dostavljen v elektronsko banko plačnika, medtem ko je bilo pri fizičnem poslovanju veliko izgovarjanja glede neprejema računov.

V razpravo se je vključil tudi D. Bohnec, ki je izpostavil, da bi bilo mogoče za potrebe izboljšanja likvidnosti podjetij poslovanje z e-računom nadgraditi na način, da bi po posredovanju e-računa od prejemnika plačila plačniku, plačnik imel možnost sprejeti oz. akceptirati ali zavrniti e-račun. Z akceptom e-računa bi plačnik potrdil, da bo račun plačal v dogovorjenem roku, ker blago in storitve, ki jih je prejel od prejemnika plačila, ustrezajo poslovnemu dogovoru med plačnikom in prejemnikom plačila. Informacija o akceptu oziroma zavrnitvi e-računa bi se posredovala do banke prejemnika plačila in prejemnika plačila. Plačnikov akcept e-računa bi za prejemnika plačila in njegovo banko pomenil večjo gotovost, da bo plačnik svoje obveznosti do dogovorjenega roka poplačal. Na podlagi akcepta e-računa bi se lahko ponudniki financiranja odločili za odkup terjatev dobaviteljev – factoring.

T. Okorn je dodal, da se obseg izmenjanih e-računov v praksi povečuje tudi med gospodarskimi subjekti, vendar pa poleg prednosti, ki jih e-računi prinašajo, kot izvajalec računovodskih storitev in svetovalec pri razvoju računovodskih programov zaznava tudi določene težave, ki se pojavljajo pri izdajateljih in prejemnikih e-računov ter pri izmenjavi preko elektronskih poti. Povedal je, da je v Sloveniji velik interes za poslovanje z e-računi v gospodarskem sektorju (predvsem med mikro in malimi podjetji), saj se zavedajo, da sistem e-račun zagotavlja nižje stroške poslovnim subjektom, ažurno knjigovodstvo, manjšo možnost napak in avtomatizacijo plačilnega prometa. Omenil je, da se pojavljajo nekatere tehnične težave, kot npr. komunikacijske težave med izdajatelji e-računov in prejemniki ter težave, vezane na e-Slog. Kot je sicer že omenil v svojem prispevku za E-novice Nacionalnega sveta za plačila, imamo v Sloveniji (pa tudi v EU) več različnih sistemov, ki omogočajo posredovanje e-računov, ni pa pravil oziroma enotnega dogovora, kako naj bi potekala izmenjava e-računov med različnimi omrežji. Tako trenutno npr. uporabniki enega omrežja ne morejo prejemati e-računov od izdajateljev, ki so vključeni v drugo omrežje. Obstajajo sicer tehnična navodila, ki to omogočajo ob upoštevanju niza dodatnih nastavitvev pri izdajatelju, kar pa je vsebinsko vprašljivo in v praksi zelo zapleteno. Prejemniki e-računov preprosto ne razumejo, da se jim s prijavo v eno od omrežij ne omogoča, da bi vse svoje izdane in prejete e-račune obravnavali v okviru le-tega. Zaradi tovrstnih nedorečenosti sedaj tudi prejemniki e-računov v nekaterih primerih nimajo na voljo jasne informacije, od koga so račun prejeli. Težave so tudi zaradi odsotnosti enotnega registra izdajateljev in prejemnikov e-računov. Zato bi bilo potrebno na nacionalni ravni sprejeti strateško odločitev, ki bi

NSP/2015/007

poenotila sistem e-poslovanja. D. Arh Piliš je povedala, da se v okviru Nacionalnega foruma za eRačun že ukvarjajo s temi odprtimi vprašanji in da konstantno delajo na izboljšavah celotnega sistema.

V razpravo se je vključila N. Šubelj, ki se je navezala na standarde za e-račune in povedala, da so v Petrolu v letu 2014 začeli z intenzivnim izdajanjem e-računov tudi pravnim osebam. Nadaljeval je D. Bohnec, ki je ponovno omenil možnost nadgradnje poslovanja z e-računom. Skozi omenjeno nadgradnjo bi tako lahko omogočili financiranje terjatev upnikov s strani njihovih bank, s čimer bi se izboljšala likvidnost upnikov in bi bilo omogočeno njihovo učinkovitejše poslovanje, s pozitivnim učinkom na gospodarsko rast. M. Širaj je povedal, da bi bilo priporočljivo za vse deležnike, da pri svojem poslovanju vedno uporabljajo osnovne registre, saj morajo vse pravne osebe, torej tudi osebe javnega prava najprej vse spremembe zavesti v osnovne registre (npr. Poslovni register Slovenije). V nadaljevanju pa je poudaril, da bo učinek e-računov še bolj opazen, ko bo tudi privatni sektor (pravne in fizične osebe) bolj množično začel uporabljati e-račune. Trenutno je obvezno le posredovanje e-računov proračunskim uporabnikom. P. Grum se je navezal na mnenje B. Bjelice in poudaril, da se največ sive ekonomije pojavlja pri gotovinskem poslovanju. Omenil je, da je trenutno v javni obravnavi osnutek Zakona o potrjevanju računov, s katerim se uvaja sistem davčnih blagajn – postopek potrjevanja računov, ki so plačani v gotovini, v realnem času pri davčnem organu (FURS). Temeljni cilj predlaganega postopka je zmanjšanje sive ekonomije, preprečevanje davčnih utaj in goljufij ter vzpostavitev učinkovitega nadzora nad gotovinskim poslovanjem. Tako naj bi bilo potrjevanje računov obvezno za vse izdane račune predvidoma od začetka naslednjega leta.

B. Bjelica je dodal, da je trenutno v sistemu E-račun 17 bank in UJP, vendar pa se predvideva, da se bodo v prihodnje v sistem vključili tudi drugi ponudniki plačilnih storitev, saj je, poleg vseh drugih prednosti, sistem E-račun z vidika izmenjave informacij tudi zelo varen. V nadaljevanju se je odzval na mnenje D. Bohneca glede možnosti nadgradnje e-računov z akceptom in povedal, da je sistem unovčevanja terjatev že danes delujoč v nekaterih poslovnih bankah, in sicer deluje na tak način, da imajo poslovne banke izdelane bonitetne ocene svojih komitentov in nato v svojem imenu prevzamejo vsa tveganja in izplačajo sredstva. T. Okorn je povedal, da je ključno sodelovanje vseh deležnikov ter ponovno poudaril, da bi bilo izjemno koristno, če bi se poenotil celoten sistem za elektronsko poslovanje z računi.

D. Bohnec se je prisotnim zahvalil za razpravo in predstavljena različna mnenja.

Ad 5)

Priporočila Odbora za plačila malih vrednosti v eurih (ERPb) v zvezi s prepovedjo diskriminacije IBAN

Tematiko je predstavila A. Birsa.

Prisotni so se seznanili s tematiko; vsebinske razprave ni bilo.

NSP/2015/007

Ad 6)

Letno poročilo o delu Nacionalnega sveta za plačila

Tematiko je predstavila M. Plavec; vsebinske razprave ni bilo. D. Bohnec je predlagal sklep o potrditvi letnega poročila, ki so ga prisotni sprejeli.

***Sklep:** Nacionalni svet za plačila potrjuje letno poročilo o delu Nacionalnega sveta za plačila za leto 2014. Letno poročilo se objavi na javni spletni strani Banke Slovenije.*

Ad 6)

Razno

D. Muženič je povedal, da sta področje, ki ga pokriva Urad za preprečevanje pranja denarja, in področje plačilnih storitev močno prepletena. V nadaljevanju je izpostavil, da v zadnjem času precej vprašanj dobijo od bank glede plogov gotovine prek bančnih avtomatov. Na bankomatih namreč trenutno običajno ni omejitve glede zneska plogov gotovine, kar pa lahko predstavlja tveganja za vse ponudnike plačilnih storitev z vidika pranja denarja oziroma izpolnjevanja zahtev po izvajanju ukrepov za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Nato je povedal, da podpirajo uvedbo novih plačilnih instrumentov, ki omogočajo uporabnikom lažje plačevanje, vendar pa se je potrebno zavedati vseh potencialnih zlorab, ki bi se lahko zgodile na strani uporabnikov ali pa ponudnikov plačilnih storitev pri uvedbi novih instrumentov. Ker pranje denarja predstavlja resno grožnjo stabilnosti in celovitosti delovanja bančnega sektorja, bo Urad za preprečevanje pranja denarja posvetil pozornost analizam groženj oz. izpostavljenosti za pranje denarja, k pripravi katerih so zavezane banke v zvezi z uvedbo novih plačilnih instrumentov oz. novih produktov. Nato je izpostavil, da v letošnjem letu pričakujejo popoln prehod na elektronsko izmenjavo podatkov, s ciljem racionalizacije in pridobivanja minimalnega obsega informacij, ki zadostuje ciljem.

Ob zaključku seje se je D. Bohnec zahvalil prisotnim za mnenja in udeležbo. Povedal je, da bo besedilo obvestila za javnost dopolnjeno in usklajeno s službo Banke Slovenije za odnose z javnostmi, nato pa v pregled in morebitne pripombe poslano prisotnim skupaj z osnutkom zapisnika tretje seje.

Zapisala: M. Plavec